РЕШЕНИЕ НА СЪДА (голям състав)

29 януари 2008 година *

По дело C-275/06

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 234 ЕО от Juzgado de lo Mercantil nº 5 de Madrid [Съд по търговски дела № 5, гр. Мадрид] (Испания) с акт от 13 юни 2006 г., постъпил в Съда на 26 юни 2006 г. в рамките на производство по дело

Productores de Música de España (Promusicae)

срещу

Telefónica de España SAU,

СЪДЪТ (голям състав),

състоящ се от: г-н V. Skouris, председател, г-н C. W. A. Timmermans, г-н A. Rosas, г-н K. Lenaerts, г-н G. Arestis и г-н U. Lõhmus, председатели на състави, г-н A. Borg Barthet, г-н M. Ilešič, г-н J. Malenovský (докладчик), г-н J. Klučka, г-н E. Levits, г-н Ал. Арабаджиев и г-жа C. Toader, съдии,

* Език на производството: испански.

генерален адвокат: г-жа J. Kokott,
секретар: г-жа M. Ferreira, главен администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 5 юни 2007 г.,

като има предвид становищата, представени:

— за Productores de Música de España (Promusicae), от адв. R. Bercovitz Rodríguez Cano, адв. A. González Gozalo и адв. J. de Torres Fueyo, abogados,

— за Telefónica de España SAU, от г-жа M. Cornejo Barranco, procuradora, като и от адв. R. García Boto и адв. P. Cerdán López, abogados,

— за италианското правителство, от г-н I. M. Braguglia, в качеството на представител, подпомаган от г-н S. Fiorentino, avvocato dello Stato,

— за словенското правителство, от г-жа M. Remic и г-жа U. Steblovnik, в качеството на представители,

— за финландското правителство, от г-н J. Heliskoski и г-жа A. Guimaraes-Purokoski, в качеството на представители,

— за правителството на Обединеното кралство, от г-жа Z. Bryanston-Cross, в качеството на представител, подпомагана от г-н S. Malynicz, barrister,

— за Комисията на Европейските общности, от г-н R. Vidal Puig и г-н C. Docksey, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в заседанието от 18 юли 2007 г.,

постанови настоящото

Решение

1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на Директива 2000/31/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2000 година за някои правни аспекти на услугите на информационното общество, и по-специално на електронната търговия на вътрешния пазар (Директива за електронната търговия) (ОВ L 178, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 13, том 29, стр. 257), Директива 2001/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2001 година относно хармонизирането на някои аспекти на авторското право и сродните му права в информационното общество (ОВ L 167, стр. 10; Специално издание на български език, 2007 г., глава 17, том 1, стр. 230) и Директива 2004/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година относно упражняването на права върху интелектуалната собственост (ОВ L 157, стр. 45 и поправка — ОВ L 195, 2004 г., стр. 16; Специално издание на български език, 2007 г., глава 17, том 2, стр. 56), както и член 17, параграф 2 и член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз, провъзгласена в Ница на 7 декември 2000 г. (ОВ C 364, стр. 1, наричана по-нататък „Хартата“).

2 Запитването е отправено в рамките на спор между сдружението с нестопанска цел Productores de Música de España (Promusicae) (наричано по-нататък „Promusicae“) и Telefónica de España SAU (наричано по-нататък „Telefónica“) относно отказа на последното да разкрие на Promusicae, действащо за сметка на участващите в него притежатели на права на интелектуална собственост, лични данни относно използването на Интернет посредством предоставени от Telefónica връзки.

Правна уредба

Международно право

3 Част III от Споразумението за свързаните с търговията аспекти на правата върху интелектуалната собственост (наричано по-нататък „Споразумение ТРИПС“), съставляващо приложение 1В към Споразумението за създаване на Световната търговска организация (СТО), подписано в Маракеш на 15 април 1994 г. и одобрено с Решение 94/800/ЕО на Съвета от 22 декември 1994 година относно сключването от името на Европейската общност, що се отнася до въпроси от нейната компетентност, на споразуменията, постигнати на Уругвайския кръг на многостранните преговори (1986—1994 г.) (ОВ L 336, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 11, том 10, стр. 3), е озаглавена „Прилагане на правата върху интелектуалната собственост“. В тази част се намира член 41, параграфи 1 и 2, който предвижда:

„1. Страните членки осигуряват процедурите по прилагане, както са определени в настоящата част, да бъдат предвидени в тяхното законодателство така, че да позволява ефективни действия срещу всяко нарушение на правата върху интелектуалната собственост в рамките на това споразумение, включително и експедитивна защита на правата за предотвратяване на нарушенията и защита

чрез превантивни средства за по-нататъшни нарушения. Тези процедури се прилагат по такъв начин, че да се избегне създаването на пречки пред законната търговия и да се осигурят защитни мерки срещу злоупотребата с тях.

2. Процедурите по прилагане на правата върху интелектуалната собственост следва да бъдат честни и равнопоставени. Те не следва да са ненужно сложни или скъпо струващи, или водещи до неразумни ограничения във времето или неоправдани забавяния."

4 В раздел 2 от посочената част III, озаглавен „Граждански и административни процедури и правна защита" се намира член 42, озаглавен „Честни и равноправни процедури", който гласи следното:

„Страните членки осигуряват достъп на притежател на правата до гражданскоправните процедури във връзка с прилагане на всички права върху интелектуалната собственост в рамките на това споразумение [...]".

5 Член 47 от Споразумението ТРИПС, озаглавен „Право на информация", предвижда:

„Страните членки могат да постановят, че съдебните власти са упълномощени, освен ако това не е в разрез със сериозността на нарушението, да накарат нарушителя да информира притежателя на правото за самоличността на трети лица, замесени в производството и разпространението на стоките или услугите, които са в нарушение, и техните канали на разпространение."

Общностно право

Разпоредби, свързани с информационното общество и защитата на интелектуалната собственост, по-специално на авторското право

— Директива 2000/31

6 Член 1 от Директива 2000/31 гласи следното:

„1. Настоящата директива има за цел да допринесе за нормалното функциониране на вътрешния пазар, като осигурява свободното движение на услуги на информационното общество между държавите-членки.

2. Настоящата директива сближава, до степен, необходима за постигането на целта, посочена в параграф 1, определени национални разпоредби за услугите на информационното общество по отношение на вътрешния пазар, установяване на доставчиците на услуги, търговските съобщения, електронните договори, отговорността на посредниците, кодекси за поведение, извънсъдебно уреждане на спорове, средства за правна защита и сътрудничество между държавите-членки.

3. Настоящата директива допълва правото на Общността, което е приложимо към услугите на информационното общество, без да се засяга степента

на защита, и по-специално на общественото здраве и интересите на потребителите, както е установено от актовете на Общността и от националното законодателство [да се чете: „от актовете на Общността и от националното законодателство, с което те се въвеждат“], доколкото това не ограничава свободата за предоставяне на услуги на информационното общество.

[…]

5. Настоящата директива не се прилага за:

[…]

б) въпроси, които се отнасят до услуги на информационното общество, които са предмет на Директиви 95/46/ЕО и 97/66/ЕО;

[…]“

7 Съгласно член 15 от Директива 2000/31:

„1. Държавите-членки не налагат общо задължение на доставчиците при предоставянето на услугите по членове 12, 13 и 14 да контролират информацията, която пренасят или съхраняват, нито общо задължение да търсят активно факти или обстоятелства за незаконна дейност.

2. Държавите-членки могат да установят задължения за доставчиците на услуги на информационното общество за бързо информиране на компетентните публични органи за предполагаеми незаконни действия или информация, предоставена на получателите на техните услуги, или задължения за предаване на компетентните органи, по тяхно искане, на информация, която позволява идентифицирането на получатели на техните услуги, с които те имат договори за съхраняване на данни."

8 Член 18 от Директива 2000/31 предвижда:

„1. Държавите-членки гарантират, че средствата за правна защита, осигурени от националното законодателство във връзка с дейностите по предоставяне на услуги на информационното общество, позволяват бързото приемане на мерки, включително и временни, за прекратяване на предполагаемо нарушение и предотвратяване на по-нататъшно накърняване на съответните интереси.

[...]"

— Директива 2001/29

9 Съгласно член 1, параграф 1 от Директива 2001/29 последната се отнася до правната закрила на авторското право и на сродните му права в рамките на вътрешния пазар, като се отдава особено значение на информационното общество.

10 Съгласно член 8 от Директива 2001/29:

„1. Държавите-членки предвиждат съответни санкции и средства за правна защита по отношение на нарушения на правата и задълженията, определени в настоящата директива, и вземат всички необходими мерки, за да гарантират прилагането на тези санкции и средства за правна защита. Санкциите са ефективни, съразмерни и възпиращи.

2. Всяка държава-членка взема необходимите мерки, за да гарантира притежателите на права, чиито интереси са засегнати от нарушаващата дейност, извършена на тяхна територия, да могат да предявят иск за щети [да се чете: „иск за вреди“] и/или да поискат налагането на съдебна забрана [да се чете: „да поискат постановяването на временен съдебен акт“] и при необходимост изземване на материала на нарушението, както и на съоръжения, продукти или компоненти, посочени в член 6, параграф 2.

3. Държавите-членки гарантират притежателите на права да могат да поискат налагането на съдебна забрана срещу посредници, чиито услуги се използват от трети лица за нарушаване на авторското право или на сродно на него право.“

11 Член 9 от Директива 2001/29 гласи следното:

„Настоящата директива не засяга разпоредбите, отнасящи се по-специално до патентното право, търговските марки, правата върху дизайна, полезните модели, топографиите на полупроводникови изделия, печатарските шрифтове, условния достъп, достъпа до кабела на радио- и телевизионните

услуги, опазването на националните съкровища, изискванията по отношение на правния депозит [да се чете: „законово установеното задължение за депозиране“], законодателството в областта на ограничителните практики и нелоялната конкуренция, търговските тайни, сигурността, поверителността, защита на данни и на личния живот, достъпа до публични документи, договорното право.“

— Директива 2004/48

12 Член 1 от Директива 2004/48 гласи:

„Настоящата директива се отнася за мерките, процедурите и средствата за защита, които са необходими за гарантиране спазването на правата върху интелектуална собственост.[…]“

13 Съгласно член 2 от Директива 2004/48:

„[…]

3. Настоящата директива не засяга:

а) разпоредбите на Общността, които регулират материалното право върху интелектуалната собственост, Директива 95/46/ЕО, Директива 1999/93/ЕО или Директива 2000/31/ЕО като цяло, и по-конкретно членове от 12 до 15 от Директива 2000/31/ЕО;

б) международните задължения на държавите-членки, а именно тези по Споразумението TRIPs, включително тези, които се отнасят за наказателните процедури и наказания;

в) националните разпоредби в държавите-членки, които се отнасят за наказателните процедури и наказания за нарушаване на права върху интелектуална собственост.“

14 Член 3 от Директива 2004/48 предвижда:

„1. Държавите-членки предвиждат мерки, процедури и средства, които са необходими за гарантиране на изпълнението на права върху интелектуалната собственост, обхванати от настоящата директива. Тези мерки, процедури и средства за защита са лоялни и справедливи и не могат да бъдат ненужно сложни или скъпи, нито да са свързани с неразумни срокове или с неоправдани забавяния.

2. Също така тези мерки, процедури и средства за защита са ефективни, пропорционални и разубеждаващи и се прилагат по начин, чрез който се избягва създаването на препятствия пред законната търговия и се предвиждат предпазни механизми срещу злоупотреба с тях.“

15 Член 8 от Директива 2004/48 гласи следното:

„1. Държавите-членки гарантират, че във връзка с производството за нарушаване [да се чете: „производството относно нарушение“] на право върху

интелектуална собственост и в отговор на основателно и пропорционално искане на предявителя [да се чете: „ищеца“] компетентните съдебни органи могат да постановят информацията за произхода и мрежите за разпространение на стоките или услугите, с които се нарушава правото върху интелектуална собственост, да се предостави от нарушителя и/или от всеки друг, за когото:

а) е установено, че притежава в търговски мащаб стоките, обект на нарушението;

б) е установено, че използва в търговски мащаб услугите, обект на нарушението;

в) е установено, че в търговски мащаб оказва услугите, използвани за действията по извършване на нарушение,

или

г) е посочено от лицето, посочено в букви а), б) или в), като участващо в изработването, производството или разпространението на стоките или предоставянето на услугите.

2. Информацията, посочена в алинея 1, съдържа съответно:

а) имената и адресите на производителите, фабрикантите, разпространителите, доставчиците и други предишни държатели на стоките или услугите, както и предполагаемите търговци на едро и дребно;

б) сведения за количествата изработени, произведени, доставени, получени или поръчани, както и получената цена за въпросните стоки или услуги.

3. Параграфи 1 и 2 се прилагат, без да се накърняват други законови разпоредби, с които:

а) на притежателя на права се предоставят права да получи по-пълна информация;

б) се урежда използването на информацията, съобщена по реда на настоящия член, в граждански и наказателни производства;

в) се урежда отговорността за злоупотреба с правото на информация;

г) се дава възможност за отказ да се предостави информация, която би принудила лицето, посочено в параграф 1, да признае собственото си участие или това на негови близки роднини в нарушаване на право върху интелектуална собственост,

или

д) се урежда опазването на поверителния характер на източниците на информация или на обработването на лични данни.“

Разпоредби относно защитата на личните данни

— Директива 95/46/ЕО

16 Член 2 от Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 24 октомври 1995 година за защита на физическите лица при обработването на лични данни и за свободното движение на тези данни (ОВ L 281, стр. 31; Специално издание на български език, 2007 г., глава 13, том 17, стр. 10) гласи:

„По смисъла на настоящата директива:

а) „лични данни“ означава всяка информация, свързана с идентифицирано или подлежащо на идентификация лице („съответно физическо лице“); за подлежащо на идентифициране лице се смята това лице, което може да бъде идентифицирано, пряко или непряко, по-специално чрез идентификационен номер или един или повече специфични признаци, отнасящи се до неговата физическа, физиологическа, психологическа, умствена, икономическа, културна или социална самоличност;

б) „обработване на лични данни“ („обработване“) означава всяка операция или набор от операции, извършвани или не с автоматични средства, прилагани към личните данни, като събиране, запис, организиране, съхранение, адаптиране или промяна, извличане, консултиране, употреба, разкриване чрез

предаване, разпространяване или друга форма на предоставяне на данните, актуализиране или комбиниране, блокиране, изтриване или унищожаване;

[…]“

17 Съгласно член 3 от Директива 95/46:

„1. Настоящата директива се прилага към пълната или частична обработка на лични данни с автоматизирани средства, както и към обработката със средства, които не са автоматизирани, на лични данни, съставляващи част от файлова система, или които са предназначени да съставляват част от файлова система.

[…]“

18 Член 7 от Директива 95/46 гласи следното:

„Държавите-членки предвиждат, че обработването на лични данни може да се извършва, само ако:

[…]

е) обработването е необходимо за целите на законните интереси, преследвани от администратора или от трето лице или лица, на които се разкриват данните, с изключение на случаите, когато пред тези интереси имат преимущество интереси, свързани с основните права и свободи на съответното физическо лице, които изискват защита по силата на член 1, параграф 1.“

19 Член 8 от Директива 95/46 предвижда:

„1. Държавите-членки забраняват обработването на лични данни, разкриващи расов или религиозен [да се чете: „етнически“] произход, политически идеи, религиозни или философски убеждения, членство в професионални съюзи, като [да се чете: „както“] и обработването на данни, свързани със здравословното състояние и половия живот.

2. Параграф 1 не се прилага, когато:

[…]

в) обработването е необходимо за защита на жизнените интереси на съответното физическо лице или на друго лице, ако съответното физическо лице е физически или юридически неспособно да даде своето съгласие

[…]“

20 Съгласно член 13 от Директива 95/46:

„1. Държавите-членки могат да приемат законодателни мерки за ограничаване на обхвата на правата и задълженията, предвидени в член 6, параграф 1, член 10, член 11, параграф 1, член 12 и член 21, ако подобно ограничаване представлява необходима мярка за гарантиране на:

а) националната сигурност;

б) отбраната;

в) обществената сигурност;

г) предотвратяването, разследването, разкриването и преследването на углавни престъпления [да се чете: „престъпления“] или за нарушения на етичните кодекси при регламентираните професии;

д) важни икономически и финансови интереси на държавата-членка или на Европейския съюз, включително валутни, бюджетни и данъчни въпроси;

е) функции по наблюдение, проверка или регламентиране, свързани, дори случайно, с упражняването на официални правомощия в случаите, посочени в букви в), г) и д);

ж) защита на съответното физическо лице или на правата и свободите на други лица.

[…]“

— Директива 2002/58/ЕО

21 Член 1 от Директива 2002/58/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 юли 2002 година относно обработката на лични данни и защита на правото на неприкосновеност на личния живот в сектора на електронните комуникации (Директива за правото на неприкосновеност на личния живот и електронни комуникации) (ОВ L 201, стр. 37; Специално издание на български език, 2007 г., глава 13, том 36, стр. 63) гласи:

„1. Настоящата директива хармонизира разпоредбите на държавите-членки, необходими за осигуряване на еквивалентно ниво на защита на основни права и свободи и, по-специално, правото на неприкосновеност на личен живот по отношение на обработката на лични данни в електроннокомуникационния сектор и да се осигури свободно движение на такива данни и оборудване за електронни съобщения и услуги в Общността.

2. Разпоредбите на настоящата директива конкретизират и допълват Директива 95/46/ЕО за целите, упоменати в параграф 1. […]

3. Настоящата директива не се прилага за дейности, които попадат извън обхвата на Договора за създаване на Европейската общност, като тези, обхванати от дялове V и VI от Договора за Европейския съюз, и във всички случаи за дейности, отнасящи се до обществената сигурност, отбраната, сигурността на държавата (включително икономическото благосъстояние на държавата, когато дейностите се отнасят до проблемите за сигурността на държавата) и дейностите на държавата в областта на наказателното право."

22 Съгласно член 2 от Директива 2002/58:

„Освен ако не е предвидено друго, се прилагат дефинициите от Директива 95/46/ЕО и от Директива 2002/21/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 7 март 2002 година относно обща регулаторна структура за електронни комуникационни [другаде в текста: „електронни съобщителни"] мрежи и услуги (Рамкова директива) […].

Прилагат се също следните дефиниции:

[…]

б) „данни за трафик" означава всякакви данни, обработени с цел пренасяне на комуникация през електронни комуникационни мрежи или за изготвяне на сметка за това;

[…]

г) „комуникация“ [другаде в текста: „съобщение“] означава всяка информация, обменена или пренесена между определен брой страни с помощта на публично достъпни електронни комуникационни услуги. Това не включва информация, пренасяна като част от услуга за публично радиоразпръскване през електронни комуникационни мрежи с изключение на информацията, която може да бъде свързана с идентифицируем [другаде в текста: „подлежащ на идентификация“] абонат или потребител, получаващ информацията;

[…]“

23 Член 3 от Директива 2002/58 предвижда:

„1. Настоящата директива се прилага при обработката на лични данни във връзка с предоставянето на публично достъпни електронни комуникационни услуги в публични комуникационни мрежи в Общността.

[…]“

24 Член 5 от Директива 2002/58 предвижда:

„1. Държавите-членки гарантират конфиденциалност [другаде в текста: „поверителност“] на съобщенията и свързания трафик на данни [да се чете: „свързаните с тях данни за трафика“] през публични комуникационни мрежи и

публично достъпни електронни комуникационни услуги, чрез националното си законодателство. По-специално те забраняват слушане, записване, съхранение и други видове подслушване или наблюдение на съобщения и свързаните данни за трафика от страна на лица, различни от потребители, без съгласието на заинтересованите потребители, с изключение на законно упълномощени да извършват това в съответствие с член 15, параграф 1. Настоящият параграф не пречи на техническото съхранение, което е необходимо за пренасяне на комуникация, без да противоречи на принципа за конфиденциалност.

[…]“

25 Член 6 от Директива 2002/58 гласи:

„1. Данни за трафик, отнасящи се до абонати и потребители, обработени и съхранени от доставчика на публични комуникационни мрежи или публично достъпни електронни комуникационни услуги, трябва да бъдат изтрити или да се направят анонимни, когато не са необходими повече за целите на предаване на комуникация, без да се накърнява параграф 2, 3 и 5 от настоящия член и член 15, параграф 1.

2. Могат да бъдат обработени данни за трафик, необходими за целите на изготвяне на сметката на абоната и плащания при взаимна връзка. Такава обработка е допустима само до края на периода, през който сметката може законно да бъде оспорена или плащането търсено.

3. С цел търговия на електронни комуникационни услуги или за обезпечаването на услуга [другаде в текста: „доставката на услуги“] с добавена стойност, доставчикът на публично достъпни електронни комуникационни услуги може да обработва данните, упоменати в параграф 1, до степен и продължителност, необходима за такива услуги или търговия, ако абонатът или потребителят, за когото се отнасят данните, даде съгласието си. На потребители или абонати трябва да бъде дадена възможността да оттеглят по всяко време съгласието си за обработка на данни за трафика.

[…]

5. Обработка на данни за трафик, в съответствие с параграфи 1, 2, 3 и 4, трябва да бъде ограничена до лица, действащи под ръководството на доставчиците на публични комуникационни мрежи и публично достъпни електронни комуникационни услуги, които отговарят за изготвянето на сметки или управлението на трафика, за запитванията на клиенти, за разкриването на измами, за търговията с електронни комуникационни услуги или за обезпечаването на услуга с добавена стойност и трябва да бъде ограничена до това, което е необходимо за целите на тези дейности.

6. Параграфи 1, 2, 3 и 5 се прилагат без да се засяга възможността компетентните органи да бъдат информирани за трафика на данни в съответствие с приложимото законодателство от гледна точка на уреждане на спорове, по-специално спорове за връзка [другаде в текста: „взаимна връзка“] или изготвяне на сметка.“

26 Съгласно член 15 от Директива 2002/58:

„Държавите-членки могат да приемат законодателни мерки, за да ограничат обхвата на правата и задълженията, предвидени в член 5, член 6, член 8, параграф 1, 2, 3, и 4 и член 9 от настоящата директива, когато такова ограничаване представлява необходима, подходяща и пропорционална мярка в рамките на демократично общество, за да гарантира национална сигурност (т.е държавна сигурност), отбрана, обществена безопасност и превенцията, разследването, разкриването и преследването на криминални нарушения [да се чете: „престъпления“] или неразрешено използване на електронна комуникационна система, както е посочено в член 13, параграф 1 от Директива 95/46/ЕО. В тази връзка, държавите-членки могат, inter alia, да одобрят законодателни мерки, предвиждащи съхранението на данни за ограничен период, оправдани на основанията, изложени в настоящия параграф. Всички мерки, упоменати в настоящия параграф, трябва да бъдат в съответствие с общите принципи на законодателството на Общността, включително онези, упоменати в член 6, параграф 1 и 2 от Договора за Европейския съюз.

[…]“

27 Член 19 от Директива 2002/58 гласи:

„С настоящото се отменя Директива 97/66/ЕО, считано от датата, посочена в член 17, параграф 1.

Позоваванията на отменената директива трябва да бъдат тълкувани като позовавания на настоящата директива.“

Национално право

28 Съгласно член 12, озаглавен „Задължение за съхранение на данните за трафика в областта на електронните съобщения“, от Закон № 34/2002 от 11 юли 2002 година относно услугите на информационното общество и електронната търговия (Ley 34/2002 de Servicios de la Sociedad de la Información y de Comercio Electrónico) (BOE бр. 166, 12.07.2002 г., стр. 25388, наричан по-нататък „LSSI“):

„1. Операторите на електронни съобщителни мрежи и услуги, доставчиците на достъп до далекосъобщителни мрежи и доставчиците на услуги, свързани с техническо съхранение на данни, съхраняват данните за връзката и за трафика, получени при съобщенията в рамките на доставка на услуга на информационното общество, в период най-много от дванадесет месеца съгласно условията, установени в настоящия член, и с правилата, приети с оглед на неговото изпълнение.

2. […] Операторите на електронни съобщителни мрежи и услуги, както и доставчиците на услуги, посочени в настоящия член, не могат да използват съхранените данни за цели, различни от изброените в следващия параграф или от разрешените от закона, и приемат необходимите мерки за сигурност, за да се избегне загубата или промяната на тези данни, както и неразрешеният достъп до тях.

3. Данните се съхраняват с оглед на използването им в рамките на наказателно разследване или с оглед на защита на обществената сигурност, както и на националната отбрана, и се предоставят на съдиите или на юрисдикциите, или на прокуратурата след направено от тях искане. Тези данни се съобщават на орга-

ните на реда единствено съгласно разпоредбите на правната уредба относно защитата на личните данни.

[...]“

Спорът по главното производство и преюдициалният въпрос

29 Promusicae е сдружение с нестопанска цел, включващо производители и издатели на музикални записи, както и на аудиовизуални записи. С писмо от 28 ноември 2005 г. то подава до Juzgado de lo Mercantil nº 5 de Madrid (Съд по търговски дела № 5, гр. Мадрид) молба за предварително събиране на доказателства, насочена срещу Telefónica — търговско дружество, чиято дейност по-специално е доставката на услуги, свързани с достъп до Интернет.

30 Promusicae моли да се разпореди на Telefónica да разкрие самоличността и адреса на определени лица, на които последното доставя услуги, свързани с достъп до Интернет и чийто „IP адрес“, дата и час на връзката са известни. Според Promusicae тези лица използват програмата за обмен на данни (известна като „peer to peer“ или „P2P“), която се нарича „KaZaA“ и позволява достъп, в споделените файлове на личния им компютър, до звукозаписи, върху които членовете на Promusicae притежават имуществени права на използване.

31 Promusicae твърди пред препращащата юрисдикция, че използващите „KaZaA“ лица осъществяват нелоялна конкуренция и нарушават правата на интелектуална собственост. Ето защо то моли да му се съобщят посочените по-горе сведения, за да може да предяви граждански искове срещу заинтересованите лица.

32 С определение от 21 декември 2005 г. Juzgado de lo Mercantil nº 5 de Madrid уважава подадената от Promusicae молба за предварително събиране на доказателства.

33 Telefónica обжалва това определение, като поддържа, че съгласно LSSI съобщаването на търсените от Promusicae данни е разрешено само в рамките на наказателно разследване или с оглед да се гарантира обществената сигурност и националната отбрана, а не в рамките на гражданско производство или като подготвително действие във връзка с подобно производство. Promusicae твърди от своя страна, че член 12 от LSSI трябва да се тълкува съобразно редица разпоредби на Директива 2000/31, Директива 2001/29 и Директива 2004/48, както и съобразно член 17, параграф 2 и член 47 от Хартата — текстове, които не позволяват на държавите-членки да ограничават задължението за съобщаване на съответните данни само с оглед на изрично посочените в този закон цели.

34 При тези условия Juzgado de lo Mercantil nº 5 de Madrid решава да спре производството и да постави на Съда следния преюдициален въпрос:

„Общностното право и по-конкретно член 15, параграф 2 и член 18 от Директива [2000/31], член 8, параграфи 1 и 2 от Директива [2001/29], член 8 от Директива [2004/48], както и член 17, параграф 2 и член 47 от Хартата […] позволяват ли на държавите-членки да ограничават задължението на операторите на електронни съобщителни мрежи и услуги, на доставчиците на достъп до

далекосъобщителни мрежи и на доставчиците на услуги, свързани с техническо съхранение на данни, да съхраняват и да предоставят данните за връзката и за трафика, получени при съобщенията в рамките на доставка на услуга на информационното общество, само до съобщаването в рамките на наказателно разследване или с оглед на императивни съображения, свързани със защита на обществената сигурност и на националната отбрана, като по този начин се изключват гражданските производства?“

По допустимостта на въпроса

35 В писменото си становище италианското правителство поддържа, че посоченото в точка 11 от акта за препращане предполага, че поставеният въпрос е оправдан само в хипотезата, в която разглежданата в главното производство национална правна уредба се тълкува в смисъл, че ограничава задължението за разкриване на личните данни до областта на наказателните разследвания или с оглед на защита на обществената сигурност и на националната отбрана. Като се има предвид, че препращащата юрисдикция не изключва възможността тази правна уредба да се тълкува в смисъл, че не предвижда подобно ограничение, то според това правителство посоченият въпрос се явява хипотетичен, поради което е недопустим.

36 В това отношение следва да се напомни, че при сътрудничеството между Съда и националните юрисдикции, предвидено в член 234 ЕО, само националният съд, който е сезиран със спора и трябва да поеме отговорността за последващото му съдебно решаване, може да прецени — предвид особеностите на висящото пред него дело — както необходимостта от преюдициално заключение, за да може да постанови решението си, така и релевантността на въпросите, които поставя на Съда (Решение от 14 септември 2006 г. по дело Confederación Española de Empresarios de Estaciones de Servicio, C-217/05, Recueil, стр. I-11987, точка 16 и цитираната съдебна практика).

37 След като въпросите, поставени от националните юрисдикции, се отнасят до тълкуването на разпоредба от общностното право, Съдът по принцип е длъжен да се произнесе, освен ако не е явно, че преюдициалното запитване всъщност цели да подтикне Съда да се произнесе посредством привиден спор или да формулира консултативни становища по общи или хипотетични въпроси, че искането тълкуване на общностното право няма никаква връзка с действителността или с предмета на спора, или още когато Съдът не разполага с необходимите фактически и правни елементи, за да бъде полезен с отговора на поставените му въпроси (вж. Решение по дело Confederación Española de Empresarios de Estaciones de Servicio, посочено по-горе, точка 17).

38 От друга страна, що се отнася до разпределението на отговорностите в рамките на системата за сътрудничество, установена от член 234 ЕО, е вярно, че тълкуването на националните разпоредби се прави от националните съдилища, а не от Съда, като последният не следва да се произнася в рамките на производство, образувано по силата на този член, относно съвместимостта на норми на вътрешното право с разпоредбите на общностното право. За сметка на това Съдът е компетентен да предостави на националната юрисдикция всички насоки за тълкуване на общностното право, които ще ѝ позволят да прецени съответствието на нормите на вътрешното право с общностната правна уредба (вж. в този смисъл Решение от 19 септември 2006 г. по дело Wilson, C-506/04, Recueil, стр. I-8613, точки 34 и 35, както и Решение от 6 март 2007 г. по дело Placanica и др., C-338/04, C-359/04 и C-360/04, Сборник, стр. I-1891, точка 36).

39 При все това, що се отнася до настоящото преюдициално запитване, от мотивите на посочения акт е явно, че препращащата юрисдикция смята, че тълкуването на член 12 от LSSI зависи от съвместимостта на тази норма с разпоредбите на общностното право, които следва да се вземат предвид, и следователно зависи от поисканото от Съда тълкуване на посочените разпоредби. Като се има предвид, че по този начин изходът на спора е обвързан от това тълкуване, то поставеният въпрос не се явява хипотетичен, поради което изтъкнатото от италианското правителство съображение за недопустимост не може да бъде прието.

40 От изложеното следва, че преюдициалното запитване е допустимо.

По преюдициалния въпрос

41 С въпроса си препращащата юрисдикция иска по същество да установи дали общностното право, и по-специално Директива 2000/31, Директива 2001/29 и Директива 2004/48, разглеждани също с оглед на член 17, както и на член 47 от Хартата, трябва да се тълкуват в смисъл, че задължават държавите-членки да предвидят задължение за съобщаване на личните данни в рамките на гражданско производство, за да осигурят ефективна защита на авторското право.

Предварителни бележки

42 Въпреки че препращащата юрисдикция формално е ограничила въпроса си до тълкуването на Директива 2000/31, Директива 2001/29 и Директива 2004/48, както и до тълкуването на Хартата, това обстоятелство не е пречка за Съда да ѝ предостави всички насоки за тълкуване на общностното право, които могат да бъдат полезни за решаване на делото, с което тя е сезирана, независимо дали тази юрисдикция ги е посочила във въпроса си (вж. Решение от 26 април 2007 г. по дело Alevizos, C-392/05, Сборник, стр. I-3505, точка 64 и цитираната съдебна практика).

43 На първо място следва да се отбележи, че с така посочените в поставения въпрос разпоредби от общностното право се цели държавите-членки да осигурят, по-конкретно в информационното общество, ефективна защита на интелектуалната собственост, и по-специално на авторското право, което Promusicae изтъква в главното производство. При все това препращащата юрисдикция изхожда от предпоставката, че действието на произтичащите от общностното право задължения, които тази защита изисква, може да бъде възпрепятствано от разпоредбите на член 12 от LSSI.

44 Макар с този закон през 2002 г. във вътрешното право да се транспонират разпоредбите на Директива 2000/31, безспорно е, че с член 12 от него се цели въвеждане на правилата за защита на личния живот, която също се изисква от общностното право съгласно Директива 95/46 и Директива 2002/58, като последната директива се отнася до обработката на лични данни, както и до защитата на личния живот в сектора на електронните съобщения, който е разглеждан в главното производство.

45 Освен това не се оспорва, че поисканото от Promusicae съобщаване на имената и адресите на определени лица, ползващи „KaZaA“, включва предоставяне на лични данни, тоест на сведения относно точно идентифицирани или подлежащи на идентификация физически лица, съгласно определението в член 2, буква а) от Директива 95/46 (вж. в този смисъл Решение от 6 ноември 2003 г. по дело Lindqvist, C-101/01, Recueil, стр. I-12971, точка 24). Съобщаването на тези сведения, които според Promusicae са съхранявани от Telefónica, като последното не оспорва това обстоятелство, представлява обработка на лични данни по смисъла на член 2, първа алинея от Директива 2002/58 във връзка с член 2, буква б) от Директива 95/46. Ето защо трябва да се приеме, че посоченото съобщаване попада в приложното поле на Директива 2002/58, като следва да се отбележи, че съответствието на самото съхраняване на данни с изискванията на последната директива не е поставено под съмнение в главното производство.

46 При тези условия на първо място следва да се провери дали Директива 2002/58 изключва възможността държавите-членки да предвидят, с оглед на осигуряване на ефективна защита на авторското право, задължение за съобщаване на личните данни, които следва да позволят на притежателя на такова право да предяви граждански иск, като се основава на наличието на това право. В случай на отрицателен отговор на следващо място трябва да се провери дали от трите директиви, изрично посочени от препращащата юрисдикция, пряко произтича, че държавите-членки са длъжни да предвидят подобно задължение. На последно място, ако резултатът от втората проверка също е отрицателен, за да може да бъде полезен с отговора си на препращащата юрисдикция, Съдът следва да разгледа, като започне от направеното от юрисдикцията позоваване на Хартата, дали в хипотеза като тази в главното производство други норми от общностното право не изискват различно тълкуване на трите директиви.

По Директива 2002/58

47 Разпоредбите на член 5, параграф 1 от Директива 2002/58 предвиждат, че държавите-членки трябва да гарантират поверителност на съобщенията през публични електронни съобщителни мрежи и услуги и свързаните с тях данни за трафика, и по-специално по принцип трябва да забраняват на лицата, различни от потребителите, да съхраняват тези данни без съгласието на заинтересованите потребители. Единственото изключение е предвидено за лицата, законно упълномощени в съответствие с член 15, параграф 1 от тази директива, и за техническото съхранение, което е необходимо за пренасяне на съобщение. В допълнение, що се отнася до данните за трафика, член 6, параграф 1 от Директива 2002/58 предвижда, че тези от тях, които са съхранени, трябва да бъдат изтрити или да се направят анонимни, когато не са необходими повече за целите на предаване на съобщение, без да се накърняват параграфи 2, 3 и 5 от същия член, както и член 15, параграф 1 от директивата.

48 Що се отнася, от една страна, до параграфи 2, 3 и 5 от посочения член 6, които се отнасят до обработката на данни за трафика с оглед на нуждите, свързани с дейността по изготвяне на сметките за услуги, за търговията с тях или за доставка на услуги с добавена стойност, тези разпоредби не се отнасят до съобщаването на тези данни на лица, различни от действащите под ръководството на доставчиците на публични електронни съобщителни мрежи и услуги. Що се отнася до разпоредбите на член 6, параграф 6 от Директива 2002/58, те не се отнасят до други спорове освен тези между доставчиците и ползвателите, които са свързани със съхраняването на данни по повод на посочените в другите разпоредби на този член дейности. Като се има предвид, че разпоредбите на посочения член явно не се отнасят до положение като това, в което се намира Promusicae в главното производство, то те не следва да се вземат предвид при преценка на това положение.

49 От друга страна, що се отнася до член 15, параграф 1 от Директива 2002/58, следва да се припомни, че съгласно тази разпоредба държавите-членки могат да приемат законодателни мерки, за да ограничат обхвата по-специално на задължението да се гарантира поверителността на данните за трафика, когато такова ограничаване представлява необходима, подходяща и пропорционална мярка в рамките на демократично общество, за да гарантира национална сигурност, тоест държавна сигурност, отбрана, обществена безопасност и превенцията, разследването, разкриването и преследването на престъпления или на неразрешено използване на електронна съобщителна система, както е посочено в член 13, параграф 1 от Директива 95/46.

50 По този начин член 15, параграф 1 от Директива 2002/58 предоставя на държавите-членки възможността да предвидят изключения от произтичащото от член 5 от същата директива принципно задължение да гарантират поверителността на личните данни.

51 При все това нито едно от тези изключения не се отнася до положения, в които се налага да се образуват граждански производства. Действително, от една страна, те се отнасят до националната сигурност, отбраната и обществената безопасност, като свързаните с тях дейности са присъщи на държавите или на държавните органи и не се отнасят до областите на дейност на частноправните субекти (вж. в този смисъл Решение по дело Lindqvist, посочено по-горе, точка 43); от друга страна, изключенията се отнасят до преследването на престъпления.

52 Що се отнася до изключението по отношение на неразрешеното използване на електронна съобщителна система, то явно се отнася до използването, което застрашава целостта и сигурността на тази система, както по-конкретно случаите, предвидени в член 5, параграф 1 от Директива 2002/58, на подслушване или наблюдение на съобщения без съгласието на заинтересованите потребители. Подобно използване, което по силата на посочения член изисква намеса на държавите-членки, също не се отнася до положения, във връзка с които могат да бъдат образувани граждански производства.

53 При все това се налага изводът, че изброяването на посочените по-горе изключения в член 15, параграф 1 от Директива 2002/58 завършва с изрично позоваване на член 13, параграф 1 от Директива 95/46. Последната разпоредба обаче позволява също на държавите-членки да приемат мерки, с които да ограничат задължението за поверителност на личните данни, когато това ограничение е необходимо по-специално за защита на правата и свободите на трети лица. Доколкото разпоредбите на член 15, параграф 1 от Директива 2002/58 не уточняват кои са засегнатите права и свободи, те трябва да се тълкуват в смисъл, че изразяват волята на общностния законодател да не изключва от приложното им поле защитата на правото на собственост, нито хипотезите, в които авторите търсят подобна защита в рамките на гражданско производство.

54 Ето защо следва да се заключи, че Директива 2002/58 не изключва възможността държавите-членки да предвидят задължение за разкриване на лични данни в рамките на гражданско производство.

55 При все това член 15, параграф 1 от тази директива не може да се тълкува в смисъл, че задължава държавите-членки да предвидят това задължение в изброените в него хипотези.

56 Ето защо следва да се провери дали трите директиви, посочени от препращащата юрисдикция, задължават държавите-членки да предвидят това задължение, за да осигурят ефективна защита на авторското право.

По трите директиви, посочени от препращащата юрисдикция

57 В това отношение следва да се отбележи на първо място, че както бе припомнено в точка 43 от настоящото решение, целта на посочените от препращащата юрисдикция директиви е държавите-членки да осигурят, по-конкретно в информационното общество, ефективна защита на интелектуалната собственост, и по-специално на авторското право. При все това от член 1, параграф 5, буква б) от Директива 2000/31, член 9 от Директива 2001/29 и член 8, параграф 3, буква д) от Директива 2004/48 произтича, че подобна защита не може да засяга изискванията, свързани със защита на личните данни.

58 Действително член 8, параграф 1 от Директива 2004/48 изисква държавите-членки да гарантират, че във връзка с производството относно нарушение върху интелектуална собственост и в отговор на основателно и пропорционално искане на ищеца компетентните съдебни органи могат да постановят да се предостави информацията за произхода, както и за мрежите за разпространение на стоките или услугите, с които се нарушава правото върху интелектуална собственост. При все това от тези разпоредби, които следва да се тълкуват

във връзка с разпоредбите на параграф 3, буква д) от същия член, не е видно, че те задължават държавите-членки да предвидят задължението за съобщаване на личните данни в рамките на гражданско производство, за да осигурят ефективна защита на авторското право.

59 Текстът на член 15, параграф 2 и на член 18 от Директива 2000/31, както и текстът на член 8, параграфи 1 и 2 от Директива 2001/29, също не включват изискване държавите-членки да предвидят подобно задължение.

60 Що се отнася до членове 41, 42 и 47 от Споразумение ТРИПС, на които се позовава Promusicae и с оглед на които в рамките на възможното следва да се тълкува общностното право, уреждащо, както в случая с посочените в настоящото преюдициално запитване разпоредби, област, за която се прилага посоченото споразумение (вж. в този смисъл Решение от 14 декември 2000 г. по дело Dior и др., C-300/98 и C-392/98, Recueil, стр. I-11307, точка 47, както и Решение от 11 септември 2007 г. по дело Merck Genéricos — Produtos Farmacêuticos, C-431/05, Сборник, стр. I-7001, точка 35), макар да изискват ефективна защита на интелектуалната собственост и установяване на право на съдебна защита с оглед съблюдаване на последната, те все пак не съдържат разпоредби, които налагат посочените по-горе директиви да се тълкуват в смисъл, че задължават държавите-членки да предвидят задължение за съобщаване на личните данни в рамките на гражданско производство.

По основните права

61 Следва да се отбележи, че в преюдициалното си запитване препращащата юрисдикция се позовава на член 17 и член 47 от Хартата, като първата разпоредба

се отнася до защитата на правото на собственост, и по-специално на интелектуална собственост, а втората — до правото на ефективни правни средства за защита. Следва да се приеме, че като постъпва по този начин, посочената юрисдикция цели да се установи дали тълкуването на трите посочени директиви, според което държавите-членки не са длъжни да предвидят задължение за съобщаване на личните данни в рамките на гражданско производство, за да осигурят ефективна защита на авторското право, не води до нарушаване на основното право на собственост и основното право на ефективна съдебна защита.

62 В това отношение следва да се припомни, че основното право на собственост, част от което са правата на интелектуална собственост като авторското право (вж. в този смисъл Решение от 12 септември 2006 г. по дело Laserdisken, C-479/04, Recueil, стр. I-8089, точка 65), и основното право на ефективна съдебна защита представляват общи принципи на общностното право (вж. в този смисъл съответно Решение от 12 юли 2005 г. по дело Alliance for Natural Health и др., C-154/04 и C-155/04, Recueil, стр. I-6451, точка 126 и цитираната съдебна практика, както и Решение от 13 март 2007 г. по дело Unibet, C-432/05, Сборник, стр. I-2271, точка 37 и цитираната съдебна практика).

63 При все това е от значение да се отбележи, че спорното положение, във връзка с което препращащата юрисдикция поставя този въпрос, включва, освен двете посочени по-горе права, друго основно право, а именно правото на защита на личните данни и следователно на защита на личния живот.

64 Съгласно съображение 2 от Директива 2002/58 тя се стреми да зачита основните права и да спазва по-специално признатите от Хартата принципи. По-конкретно тя се стреми да осигури пълно зачитане на правата, предвидени в членове 7 и 8 от последната. Посоченият член 7 възпроизвежда по същество

член 8 от Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи, подписана в Рим на 4 ноември 1950 г., която гарантира правото на зачитане на личния живот, а член 8 от посочената харта изрично прогласява правото на защита на личните данни.

65 Така настоящото преюдициално запитване повдига въпроса за необходимото съчетаване на изискванията, свързани със защита на различните основни права, а именно, от една страна, правото на зачитане на личния живот и от друга страна, правата на защита на собствеността и правото на ефективни правни средства за защита.

66 Механизмите за установяване на подходящо равновесие между различните права и интереси се съдържат, от една страна, в самата Директива 2002/58, доколкото тя предвижда правила, които определят в каква хипотеза и до каква степен обработката на лични данни е законосъобразна и каква защита следва да се предвиди, както и в трите директиви, посочени от препращащата юрисдикция, които не се прилагат, в случай че мерките, приети за защита на уредените в тях права, засягат защитата на личните данни. От друга страна, тези механизми би трябвало да произтичат от приемането от държавите-членки на национални разпоредби, с които да се осигурява транспонирането на тези директиви и от прилагането им от националните органи (вж. в този смисъл, по отношение на Директива 95/46, Решение по дело Lindqvist, посочено по-горе, точка 82).

67 Що се отнася до посочените директиви, техните разпоредби са сравнително общи, тъй като трябва да се прилагат за голям брой различни хипотези, които могат да възникнат във всички държави-членки. Ето защо те логично предвиждат правила, които оставят на държавите-членки необходима свобода на преценка, за да определят мерките за транспониране, приспособими към различните възможни хипотези (вж. в този смисъл Решение по дело Lindqvist, посочено по-горе, точка 84).

68 При това положение при транспониране на посочените по-горе директиви държавите-членки трябва да следят за тълкуване на последните, което позволява да се осигури подходящо равновесие между различните основни права, защитени от общностния правов ред. На следващо място, при въвеждане на мерките за транспониране на тези директиви органите и юрисдикциите на държавите-членки са длъжни не само да тълкуват националното си право по начин, който да съответства на посочените директиви, но и да не допускат да се основават на тълкуване, което би влязло в конфликт с посочените основни права или с другите общи принципи на общностното право като принципа на пропорционалност (вж. в този смисъл Решение по дело Lindqvist, посочено по-горе, точка 87 и Решение от 26 юни 2007 г. по дело Ordre des barreaux francophones et germanophone и др., C-305/05, Сборник, стр. I-5305, точка 28).

69 Впрочем следва да се припомни, че в това отношение общностният законодател изрично е изискал съгласно член 15, параграф 1 от Директива 2002/58 предвидените в този параграф мерки да бъдат приети от държавите-членки в съответствие с основните принципи на общностното право, включително посочените в член 6, параграфи 1 и 2 ЕС.

70 С оглед на всички изложени по-горе съображения на поставения въпрос следва да се отговори, че Директива 2000/31, Директива 2001/29, Директива 2004/48 и Директива 2002/58 не задължават държавите-членки в хипотеза като тази в главното производство да предвидят задължение за съобщаване на личните данни, за да осигурят ефективна защита на авторското право в рамките на гражданско производство. При все това общностното право изисква при транспониране на тези директиви посочените държави да следят за тълкуване на последните, което позволява да се осигури подходящо равновесие между различните основни права, защитени от общностния правов ред. На следващо място, при

въвеждане на мерките за транспониране на посочените директиви органите и юрисдикциите на държавите-членки са длъжни не само да тълкуват националното си право в съответствие с тези директиви, но и да не допускат да се основават на тълкуване на последните, което би влязло в конфликт с посочените основни права или с другите общи принципи на общностното право като принципа на пропорционалност.

По съдебните разноски

71 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред препращащата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (голям състав) реши:

Директива 2000/31/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2000 година за някои правни аспекти на услугите на информационното общество, и по-специално на електронната търговия на вътрешния пазар (Директива за електронната търговия), Директива 2001/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2001 година относно

хармонизирането на някои аспекти на авторското право и сродните му права в информационното общество, Директива 2004/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година относно упражняването на права върху интелектуалната собственост и Директива 2002/58/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 юли 2002 година относно обработката на лични данни и защита на правото на неприкосновеност на личния живот в сектора на електронните комуникации (Директива за правото на неприкосновеност на личния живот и електронни комуникации) не задължават държавите-членки в хипотеза като тази в главното производство да предвидят задължение за съобщаване на личните данни, за да осигурят ефективна защита на авторското право в рамките на гражданско производство. При все това общностното право изисква при транспониране на тези директиви посочените държави да следят за тълкуване на последните, което позволява да се осигури подходящо равновесие между различните основни права, защитени от общностния правов ред. На следващо място, при въвеждане на мерките за транспониране на посочените директиви органите и юрисдикциите на държавите-членки са длъжни не само да тълкуват националното си право в съответствие с тези директиви, но и да не допускат да се основават на тълкуване на последните, което би влязло в конфликт с посочените основни права или с другите общи принципи на общностното право като принципа на пропорционалност.

Подписи